

حيات

میانہ دانشمندانہ ... دیباہ راہا ہر وہ حیات قاتلہ ...! - بچہ -

ادارہ مرکزی :

آنقرہ دہ ، استانبول جادہ سندہ آنقرہ
معارف امینلکی یانئدہ کی دائرہ

استانبول ہرورسی :

استانبول دہ ، باب عالی جادہ سندہ ۸۷ نومرودہ
دائرہ مخصوصہ

نسخہ سی ہربرودہ ۱۰ غرورشدہ .
سنہ لکی پوسٹہ ایلہ ۵ لیرا .
(اجنبی ملکٹر ایچین ۵ دولار)

ابونہ واعلان ایشلری ایچین استانبول ہرورسہ
مراجعت ایڈیلیر .
یازی ایشلرینک مرجعی آنقرہ ہرورسہ .

۲ نجی جلد

آنقرہ ، ۲۱ تموز ، ۱۹۲۷

صای : ۳۴

چشیدذوقلرک بولوندینی برشہر دہ ہنوز ملیت حسنک
قوتلہ حاکم اولمادینی بردور دہ معمار کال تورک
ملتہ خاص براسلوبک حاکمیتی ایچون متادی
جالشقم ہیجانی دویمش ، اوتوزسنہ حیاتی
بوکا وقف ایتشدی . دیدی قودی ماہیتی
کچمہین تنقیدلر صنعتکارک ایدہ آلی خیربالایوردی
تمیز روحی ، بونلرہ تحمل ایدہ مہنجہ کوزندن
آقیتدینی یاشلرلہ بوشانقم احتیاجندہ ایدی .
اوکون بونک برتجلیسنی کوردم . اوزماندنبری
آرتیق معمار کال بنم ایچون یوکسک برانسان
نمونہ سی اولدی . اونی آرتیق جانلی برفضیل
آبدہ سی کی کورویوردم . شیمدی خاطرہ سی
اوکنده غنی حسلہ ا کیلیورم .

معمار کال حقیقہ یکی برتورک اسلوبی میدانہ
قویمشمیدر ؟ بونک تدقیق متخصصلرینہ طأندر
دہ نیلیدی کی بلکہ یالکزاسکی تورک اثرلرینک
خارجی یاپیلشہنہ قاپیلش ، الہامی یالکز بعضی
« موتیفلر » دن آلمشدر . بلکہ یارین بویوک
برصنعتکار اصل تورک اثرلرینک ایچنہ ، روحنہ
دہا فضلہ نفوذ ایدہ جک ، تورک معمارینسی
کمرلرہ ، ستونلرہ آرامایارق باشقہ طرزہ
« مودہرن » حالہ کتیرہ جکدر . فقط تورک
صنعت تاریخی قوزموپولیتلکک مودا اولدینی
بردور دہ ، معماریدہ تورک اسلوبی یاشانقم
هیجانی دویان معمار کالہ دائما اک بویوک موقعی
اک یوکسک شرفی ویرہ جکدر . ایلک یول
آچانلر ، ایلک ہدف کوسٹہ رنلردر کہ بویوک
انسانلردر . اونلرک یوکسکلکی ، ہرکسک واضحاً
دویمادینگی و کورمیدیکنی ایلک دفعہ دویمق ،
کورمک قدرتندہ در .

اگر معمار کال پادشاہلر دورینک ہیچ
برشی سویلہ نمہ سنہ مساعده ایتہین بردورندہ

قوللانما لری ہرکسدن رجا ایدہ جکم » دیدی .
چوق متأثر ، چوق متہیجدی . سببنی صوردم ،
تورک اوجانگی ایچون یاپدینی پلانک اوغرادینی
عاقبتدن بحث ایتدی : « یاپدیم پلان ای اولمایا .
بیلیر ، تنقید ایدیلہ بیلیر ، فقط بوتنقید نہ ایچون
آشکار بر طرزہ یاپیلماز ، نہ ایچون صنعتلہ ،
معماریلہ علاقہ سی اولمایانلرک تعریضنہ اوغرار ،
نہ ایچون دوغرودن دوغرویہ بنم یوزومہ بکنمہ .
دکبری نقطہ لر سویلہ نمز » دیدی . اوکون بن
بوتأثری یوکسک اثر صاحب لرینہ خاص حقلی بر
غرورہ عطف ایتش ، معمار کالک تمامأحسی
اولان روحنی ، اکلا دینی طرزہ برتورک معمارینسی
یاراتمق مفکورہ سندن دوغان صمیمی ہیجانی سزومہ .
مشدم . بوندن برآی صوکر ایدی . معارف وکیلی نجاتی
بک افندینک اوداسندہ آنقرہ معلم مکتبی پلانی
اوزرندہ یاپیللاجق تعدیلات قونوشولور ، پنجرملرہ
یایمق ایستہ دیکی کمرلرک قالدیریلما سی ، مدخلک دہا
بسیط شکلہ صوقولما سی مناقشہ ایدیلور دہ .
بردنبرہ کری بہ دوندی ، یوزینی صاقلار بر
وضعیتلہ اودانک قاپوسنہ دوغر و ایلہ رلہ دی .
یوز یوزہ کلشک . باقدم : ایکی داملہ کوزیاشی
یاناقلرینک اوستندہ دورویور دہ . آرتیق بندن
هیجانی صاقلایامادی ؛ اغلاز کی برسسلہ « اوتوز
سنہ حیاتی معمار ی اثرلرندہ تورک خاص ذوقک
یاشانماسنہ حصر ایتدم ، اوتوز سنہ ہرمدنی
شہرک اولدینی کی تورک شہرلرینک دہ ملتزمہ
خاص بر ذوق طاشیاسی ایچون اوغر اشدیم .
شیمدی بواسلوبہ ترہ ، جامع معمارینسی دیورلر ،
حقیر کورویورلر » دیدی ، کوزلرندن ایکی
داملہ یاش دہا آقدی . اوزمان قارشیمدہ یالکز
معمار کال دکل ، « کامل برانسان » جانلان دی .
استانبول کی تورلو تورلو حسلرک ، چشید

معمار کال دہ اولدی

معمار کال تورک صنعت عالمندہ درین بر
بوشلق بیراقرق کتیدی . ہیچ بکنمہین بر
زماندہ اولوم ؛ حیاتی قازانجہ دکل ، برمفکورہ یہ
باغلامش بوفضیلتکار ادامی دہ آرامزدن چکوب
کوتوردی . نہ وقت یوکسک معمار ی اثری وجودہ
کتیرمک ایستہ رسہ ک ایلک دفعہ خاطرہ او
کلیردی ، چونکہ بیراقدینی وقف خانلر قدرتنک
جانلی اثریدی . نہ زمان باشقہ سنک پارا حرصیلہ
یاریم بیراقدینی اثری تماملامق ایستہ رسہ ک اونی
چاغیر بردق . چونکہ تہر تہمیز حیاتی اک یوکسک
فضیلت آبدہ سیدی . کیمسہ او آبدہ یہ اوفاق بر
لکہ قوندیرامازدی . شرق معمارینسنہ طأندر
مسئلہ موضوع بحث اولدینی زمان غرب معمار ی
طالی اونی خاطرلاردی . مسجد اقصانک تعمیرندہ
اونک رأی حاکم اولدی . اوین الملل طانیلمش
بر « اوتوریتہ » ایدی ، معلوماتیلہ ، اثرلر یلہ مملکت
خارجندہ دہ وطنی یوکسلتن بر بایراقدی .

فقط تصادف بکا بو چوق بویوک آدامک
روحنی دہ طانیبتدی . معمار کال صوک زمانلر دہ
قلباً یارالی ایدی . آنقرہ دہ یاپیلان بعض بنالرک
اسلوبی ہرکون کندینسی اوزوب دوروردی .
بو کافی دکل کی اوغرادینی بعضی معاملہ لردہ
اونی انجیتمشدی . برکون وکالتدہ کی اودامہ
کلدی ، بکا « استاد ، دیورلر . بوساختہ کلہی

بوبوک معماری استاد مزده اولدی

محترم باش وکیل عزمت پاشا حضرتلری معمار کمال الدین بک ارتمالی خبرینی آنجه اوقاف مدیرینه شوتلغرافی کوندرمشلردر :
معمار کمال الدین بک ضیاعی ایلد رولتمز بوبوک برماؤرینی ، فن و صنعتز بوبوک بر استانبولی غائب اولدی ، صقیقی تاشلرله
مدیریت عمومیه و مرمرلک محترم عالمده بیانه تعزیت ایدرم .

معمار کمال الدین بک اراری

استانبولده بوستانچی جامع و مکتبی -
اسکدارده آیازمه مکتبی - چاملیجه قیز
اورتامکتبی - بک جامعی - باقرکوی جامعی -
ایوبده رشادیه مکتبی - یشیل کوی جامعی و تربهسی
محمودشوکت پاشا ، جواد پاشا ، علی رضا پاشا
حسن پاشا تربهلری - استانبولده برنجی ، ایکنجی

مرحوم معمار کمال الدین بک اک صوک رسمی

اوچنجی ، دردنجی وقف خانلر - آقسرائده
حریقز دکان آپارتمانلری - سلطان سلیمده
حمیدیه نام دیگر سلیمانیه مدرسهسی - فتحیه
مدرسهسی - زینب سلطان جامعی یاننده واقی
افندی مدرسهسی - حالا دارالفنون کتبخانهلری

بو ائشاده مهندس و صنایع نفیسه مکتبلرنده
مختلف معلملکری درعهده و ایفا ایتمشدر .

متارکه عقدینی و ائشلاخیلرک موقع اقتداره
کلرینی متعاقب مرحومک اوقافده کی مأموریتنه
نهایت ویریلش ایسهده ۳۳۹ تاریخنده یکیدن
تعین ایدیلش و قدسده نظارتی آلتنده ، صرف
تورک ایشجیلری استخدام ایدهرک ، اوچ
سنده مسجد اقصانک تعمیراتی اکیلا ایلدهمشدر ،
صوک زلزلهلرده قدسده برچوق یکی بنالر خراب
اولدینی حالده مرحومک تعمیر ایتدیکی مبانییه
هیچ برشی اولمامشدر ، بوندن صوکرا تکرار
آقریه دعوت ایدیلهرک اوقاف مدیریت عمومیهسی
انشاآت و تعمیرات مدیریتنه تعین ایدیلش
وحیاتی پک سودیکی وظیفهسی باشنده نهایت
بولمشدر .

بوبوک استاد صنایع نفیسه انجمنی ریاستی
املاک بانقہسی مشاور فیلکنی ، معارف وکالتی
طرفندن یاپدیریلان ارکک معلم مکتبی ایلده دمیر
یوللر مدیریت عمومیهسی طرفندن یاپدیریلان
بوبوک بنالرک معمارلغنی ایفا ایتمکده ایدی .

معمار کمال الدین بک ، تورک معماریسنده یکی
برچغیر آچمش و بر مکتب حاله کتیردیکی اوقاف
هیئت فنیه سنده آرقداشلرینه تورک طرز معماریهسی
حقنده فکرلرنی تلقین ایتمکده دوام ایتمشدر ،
مرحومک تورک معماریسنک پیری اولان
معمار سنانه قارشو محبت و حرمتی پک بوبوکدی
بوسبیلله ایلک اوغلونک آدینی ده سنان قویمش
واونی ده معمار اولارق یتشدیرمشدر .

بوبوک معمار مزک زجره هالی

بوبوک صنعتکار ، بحریه میر آایلرندن علی
بک اوغلی اولوب ۱۲۸۶ سنه سنده استانبولده
دوغمشدر . برمدت خصوصی تحصیل کورمش ،
شمس المعارف ، نمونه ترقی مکتبلرینی اکیلدن
صوکرا مهندس مکتبنه کیرمش ، اورادنده
برنجیلکله نشأت ایتمشدر . بالاخره حکومت

استاد معمار کمال الدین بک مرحوم

حسابنه (شارلوتنبورغ) ده (تهخیکه هوح
شوله) یه کوندریلهرک اوراسنی ده بارلاق بر
موفقیتله اکیلا ایتمشدر . عودتنده اولامهندس
مکتبی معلملکنه ، ۱۳۱۶ تاریخنده ده ملغا حربیه
نظارتی ابنیه عسکریه معمارلغنه تعین ایدیلش

استاد معمار كمال الدين كهنه‌زاسى ، ارىزىر ارستندە طاشىنبور

اسكى كوربوز آتالرىمىزى آ كديران دولغون
و يوكىك اندامنى نەوقت كورسەم ؛ قالين
پارمقلىرىلە بىكا دائىما قوجە سنانى خاطرلا تېردى .
اثرلرندە ، نظرلرندە سنانە نەقدەر مېذول بر
بىكزەش واردى ؟ بو سوزلرمدە ايىكى بويوك
ادعا سزىلىور . هم سنانى ، هم اونك چالیشان
و كيار شا كرى كمال الدينى آكلامش كى
كورونىورم . اختصاص اربابى ، قيمتى ، نازك
شا كرىلرى بو جرأتى عفو ايتىنلر ! برخلق
كوزىلە كىتلەنك ياسلرغى تصوير و افادە ايدىن
بو سطرلردە صنعت كوروشلرغى اويغون بر
اصابت دعواسى يوقدر . آنجق اونك پىك چوق
شىلر براقان و پىك چوق قابليت و مزيىلر طاشيان
و كوتورن تابوتى آرقاسندە آغلايورم .

معمار سنانىك اثرلرغى صوك درجە ياقىشقىلى بر
اندامك طبيعى حسن و كالى نە ايسە اويلە بولورم .
اونك مزيىناتى تامامىلە طبيعىدر . كوزلردە ، قاشلردە ،
يىچم و دوروشدە هر هانكى بر حسنك محافظە
ايتدىكى كىكىن جاذبە نە تاثير ياپيورسە ، سىلپانەنك
وقورولوندى حسن بىندە عىنى تاثير و هيچانى ياپار .
حقيقت ، سوس وزىنت ايچندە بوغولمىش
و كومولمىش دكلدر . توركك كمال دورە سندنە كى
صنعت درجەنى بو درلو تصوير ايدنلرە حق
ويرىرم . ايشتە كمال الدين بوتون كمالىلە بو حسن
مطلقك بر رسامى ايدى .

بش اون سەنە اول بوتون مىلى دويغولرىمىز ،
مىلى ايدە آللىرىمىز كاله دوعرى يوروركن موجودىتىر
مدەش صورتدە انهدامە اوغرادی . ملت
يازىلامش بر تاريخ ، وطن چيكنەنمىش بر خرابە
اوليوردى . بو قيامتلى اور كودەن هائلە ،
خرابە اسرافىلى بر خلاصكارك سى دوشدى .
اونلردن برىنى بزحالا ياشامقەدەز . بو محشرى انتباء
آهستە بستە يورويشلىر يرىنە صدمە ايلە افادە
ايدىلەمەين حمەلر صاغناغى ايچندە عصرلرى
آتلادى ، بو اسرافىلى سىك صاحبنى ايضاحە حاجت
يوقدر .

ايشتە بو آندن صوكرا يالكىز سرايلرە
واونلرى تحكيم ايدەن مؤسسەلرە منحصر صايان
معمارىز بوتون معناسىلە خلقىلەشدى . سەنەلرە
دويدقلىرى دماغلرندە رسم و حبس ايدنلر و اسع
برانكشاف ساحەسى بولدى . خيالردە كى پروژەلر

و صنعت جەبە مژدە قوبان بونا كهانى انهدامدن
بجشە جىارتم استغراب ايدىلە مژ . معمار دكلم .
معمارى ايلە مناسبتلى صنعت شەبەلرندىن برىسە
انتسابمەدە يوق . آنجق بو بىم يازم داها زيادە
كىتلەنك بويوك معمار ايچون دويدىغى حزن
و ماتمەن ، عمومى المەن بىش ايدە جىكى ايچون
مهمدر . مملكت مژدە متعارفە حالە كلىش بر
حقيقت واردر : سياسى انتباء لمەسى ، بارز بر
صورتدە ايلك دفعە طبيعىلر آراسندە پارلادى .
بو پارلايشى سادە جە طبيەنك غەرب لسانى ايلە
اولان تماسنە عطف ايتمك دوعرى اولە ماز .
كىتلەنك دوعرىدن دوعرى يە مادى هزارنە
پارماغنى قويان يىكى نظرىلى وطن چوجوقلىرى
شەبە سزكە سياسى بىش بعدالموت لزومنى ايلك
دفعە حس ايدە جىكردى . توركك و تورجىكلىك
جربانك عزىمت نقصەسى بىجە معمارىمىزد .
انخطاط و انحلال عصرلرئىك آچدىغى حفرە يى
متحجر ولايموت آبداتمىزك هيىتلى كولكەلرى
دولدورسيور . وقور و پايدار انداملرى ،
سەللىرى ايلە بزه بىنكەمىزى اخطار ايدىيوردى .
آكلایامادىغىمىز بر لسانلە بلكە بزه عصرلرە
هايقيردىلر ، نەهايت اونى يىكىدن دوغان تورك
معمارىسىدە بزه آكلاتدى . ملت حسلىرىنك
شعورلى دورلرغى بو آبدەلرى اوقوياجق قادار
معمارىمىزك منتشر القباسنە وقوفدن صوكرا
ادراك ايتدك . معمار كمال الدين بو انتباء دورە سنك
سادە دويان و آكلاتان مبشرى دكلدى ، بالذات
اونك قدرتلى بر نمثلى اولمشدى .

اولان مدرسة القضاة - اككانه مع الاسف موفق
اولناميان استانبولده غربا خستە خانەسى ايلە
شەزادە باشندە طلبە يوردى - آنقرەدە يىكى شەردە
درست اككال بولنان مکتب - قارا اوغلانده
درت قاتلى بر بنا ايلە چاينىك انشاسنە باشلانيلمش
اولان سكر دائرەلى آپارتمان - بويوك معلم مکتبى -
يونلردن باشقە استاسيون جوارندە انشاسنە باشلانيلمش
اولان دمير يوللر مديريت عمومى مىلى بناللى اولوب
مملكتدە هنوز امثالى اولمديغى محقق بولنان
و كىنلردە طقوزوز يىتمش بش بىك لىرايە احالەسى
اجرا ايدىلن بويوك آپارتمانلە سامان بازارندە
انشاسى مقرر درت قاتلى بر بنا و اوقاف اوتلنك
آلت طرفنە ياپىلمسى مقرر بولنان باش و كات
و شوراي دولت دواثرينك پلانلرغى قىما ويا
تماماً احضار ايتمىشدى . صوفى وادرنە استاسيونلرىدە
مرحومك اثريدر .

يونلر مرحومك ياپىلمش و ياپىلمسى مقرر
اولان آثارى اولوب يونلردن باشقە پروژە حالندە
قالمش و ايكنجى درجە اولمىلرلە شايان قيد كوزولە
مىنە دها بر چوق اثرلرى واردر .

مطبوعاتمىزك تاثيرلى

زمانمىزك سنانى اولمى

«حكيمت» مەھەدە

شەبە سزكە اونك قيمتىلى شا كرىلرى كالىندن ،
طبيعى صورتدە واقف اولدقلىرى خصوصى
احوالندن مېذول معلومات و یرە جىكردر . علم

کمال الدين بك مرمرم، اُمرى مرفنة نوردیغ ابریلیر .

اوکنده مدهوش و متحیر. سوزسویله میورز،
تادتا ککه ایورز. مع مافیله آجی حقیقت شودر که
معمار کمال الدین آرتق یوقدر، اُبدیتک عمانه
آتیلان بو بویوک تورک چوجوغی آرتق بزدن
اوزاقلاشیور، اوزاقلاشیور، وابدیاً. بو بر
کیدیشدر که احتمال عودتی یوقدر، بوندن صوکره
دیلیلریمزدن دوکوله جک هر :

— معمار کمال الدین ! ..

نداسی، اولسه اولسه بواسرار انکیز قبهده
یالکز :

— معمار کمال الدین !

عکسی ایله مقابله کوره ییلیر . فقط او
عزیز وجود آرتق کوروله مز .

معماری، مدنیتک تأسس واستقرار بولش
شکلیدر . معمار کمال الدین بزم تورک محیطمزد
بونک الیویوک مثالی ایدی. زمانمیزک معمارسانی
کی برشی . ایشته آره مزدن کوچوب کیدن
آدام، بو آدامدر . تورکلکک مدنی قابلیت بو
ایم ضیاع اوکنده قان آغلاسه یریدر . معمار
کمال الدین یالکز علم و معرفتک دکل، کمال و فضیلتک
دخی صانکه مشخص تمثالی ایدی . اونک بو
موسمسز اغترابی اوکنده ناقلیدن کلن، جداً
تسلی قبول ایتمیزر حزن و کدرله دلخوز. ایکیده
بر اوبزه اولمه مشدر کی کلپور . هیهات که بو،
آلدانق احتیاجنده اولان کوکیزک التجاییتدیکی
بوش برخیالدر . آجی حقیقت شودر که آرتق
معمار کمال الدین یوقدر .

بر وقت شاشیر مایه رق، اونو تمیه رق دائماً
کوسترمشدر .

ایشته اونک ایچون معمار کمال الدین ملی بر
سوکیه استحقاق پیدا ایتش، نادر یتیشیر ملی
بر معمار متخصص ایدی . بونقظه نظرندن
اونک اولومیه دوبدیغمز آجی نک منبى جوق
درینلرده در .

کمال الدینک ضیاعی بزم ایچون بوکون تلافی
ایدیله ییلیر ضیاعلردن دکلدر و مملکتمزده بویله
علم و فنک تربیه سیله اصولی بر صورتده یتیشلرک
عددی غایت محدود اولدینی ایچون کمال الدین کی
نوادریک ضیاعی هیچ بر صورتله تسلیه ایدلیه جک
وطنی ضیاعندن صاییلیر . مملکتمزده حرثی
مسلکدرده یتیشلر دیگر مملکتلر ایله قیاس
ایدلیه جک درجهده آزدر . حرثی تکمل ایدن
بر مملکتده، بر مسلکده بر قاج دانه مستثنا آدام
بولنور. حالبوکه بزده اولیه دکلدر . بزده ایسه
آرالقدیه بر سیرکجه بر مستثنا کیسه ظهور ایدر.
اوده بویله تام خدمت ایدیه جک چاغنده ترک
حیات ایدر ایسه اونک ویردیکی آجی قابل التیام
اولماز . بر دیگرى یتیشجهیه قدر کیم بیلیرنه قدر
سنه لریک کچمسنی بکله مک لازم کله جک .

...

« جهوریت » ک باش مقاله سندن :

معمار کمال الدین

ناکھانی و آنی بر ضربه معمار کمال الدینی
ایچمزدن آلدی کوتوردی . اینانیلماز بر خبر
ایتمش کی ایکی اوچ کوندر بو بویوک ضیاع

جانانلیور، ملی اثرلر یوکسه لیوردی . قوجه
سنان کی وطنک هر کوشه سنده لایموت اثرلر
قوراجق، شاگردلریله بو خراب اولکھانی اعمار
ایدیه جک سوسله یه جک بر چاغده بوسنعت هیکلی
بردن ییقیلدی .

کمال اسفله تاریخ یازمه جقدر که، پک چوق
حالم قفالر بویوک انقلابک بویوک سرور و هیجانلرینه
مقاومت ایدیه دیلر . ملی هویتمیزک امثالسز بر
معماری صاییلان ضیا کوک آلبده بویله
آپانسیزین دوشدی . کمال الدینک سقوطی ایسه
مع التأسف دهها زیاده آنی و ناکھانی اولدی .
معمار کمال الدینک اثرلردن بحث ایتمک جسارتی
نفسمده بوله مایورم، یالکز صوک و قیمتلی بر اثری
صاییلان معلم سرانی، قابلیتلی شاگردلریک
موفقیته اتمامی تمنی ایدهرم . بو اونک عرفان
حالی ایچون دوکولش قیمتلی بر آبدیه سی اولارق
قاله جقدر .

تورک کنجلیکی معماریمیزک بو غیر منتظر
چوکونقیسی قارشیسنده قوتی بر قات داها
طوبلایاجق، استادلریک مسعود ایزلری تعقیب
ایدهرک سنه لرجه دماغلری بیرتان حقیقتلرک وطن
محیطنده یوکسلمه سنی تأمین ایله یه جکدر .

صنعت و علم عالمیزی دوچار ماتم ایله یین بو
فلا کتک آجی تأثرلرینه اشتراک ایدهرکن بویوک
صنعت شهیدینه حرمتلر و فائخلر کوندریورم .
...

اقدامک باش مقاله سندن

کنج استاده سونمی

معمار کمال الدینک هیچ بکلنمیزک بر زمانده
أولوشی ملی بریورکک آجیسیدر . کمال الدین ملی
حرثمیزک خادم لردن، عواملندن ایدی . اونک
یوقلغی خصوصی بردوست، بر آشنا یوقلغی کی
دکلدر . کمال الدین آجیانلر یالکز اونی شخصاً
طانیانلر دکلدر . اونک شخصوده آرسویملی،
آز کوزلدکلدی . کمال الدین تورک معماریسنک
بوکونکی بر قاج مثللرندن بری ایدی . دییه ییلیرکه
اسکی تورک معمارینه یکیدن حیات ویرمش
ایدی . اونی چوق سوه ردی، اولدینی کی
سوه ردی . میدانه قویدینی آثارده بونی هیچ